

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 16. september 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0276(NLE)

12512/22
ADD 1

CCG 38

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	15. september 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 455 final Annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht seoses riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe osaliste otsusega laiendada taastuvate energiaallikate, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ning veeprojektide ekspordikrediitide sektorileppe kohaldamisala

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 455 final Annex.

Lisatud: COM(2022) 455 final Annex

Brüssel, 15.9.2022
COM(2022) 455 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus,

millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht seoses riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe osaliste otsusega laiendada taastuvate energiaallikate, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ning veeprojektide ekspordikrediitide sektorileppe kohaldamisala

LISA
ETTEPANEK

Euroopa Liidu seisukoht on toetada taastuvate energiaallikate, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ning veeprojektide ekspordikrediitide sektorileppe käesolevas lisas esitatud kavandatavaid muudatusi.

Sellega kaasneb kehtivate sätete muutmine. Allpool esitatud artiklid asendaksid kokkuleppe praegused sätted, mille tulemuseks on praeguste artiklite 2 ja 4 täielik väljajätmine ning praeguste I ja II liite väljajätmine ning nende asendamine muudetud I liitega, mis on esitatud allpool.

**IV LISA: SEKTORILEPPE TAASTUVATE ENERGIAALLIKATE,
KLIIMAMUUTUSTE LEEVENDAMISE JA NENDEGA KOHANEMISE NING
VEEPROJEKTIDE EKSPORDIKREDIITIDE KOHTA**

Käesoleva sektorileppe eesmärk on kehtestada asjakohased finantseerimistingimused projektidele valitud sektorites, mis on muu hulgas ka rahvusvaheliste algatuste raames selgitatud välja kui sektorid, mis aitavad olulisel määral kaasa kliimamuutuste leevendamisele, hõlmates nii taastuvate energiaallikate, kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, energiatõhususe kui ka kliimamuutustega kohanemise projekte ning veeprojekte. Käesoleva sektorileppe osalised on nõus sellega, et kokkulepet täiendava sektorileppe finantseerimistingimusi kohaldatakse viisil, mis on kooskõlas kokkuleppe eesmärgiga.

I PEATÜKK: SEKTORILEPPE KOHALDAMISALA

- 1. KOHALDAMISALA SEoses KLIIMAMUUTUSTE LEEVENDAMISE SEKTORITEGA, MIS ON TOETUSKÕLBLIKUD I LIITE KOHASELT**
 - a. Käesolevas sektorileppes sätestatakse finantseerimistingimused, mida kohaldatakse sellise riiklikult toetatava ekspordikrediidi suhtes, mis on seotud sektorileppe I liites nimetatud sektorilepetega.
 - b. Sellised lepingud on seotud täielike projektide või nende osade ekspordiga, kaasa arvatud kõik koostisosad, seadmed, vahendid ja teenused (sealhulgas töötajate koolitamine), mida on otseselt vaja kindlakstehtava projekti ehitamiseks ja kasutuselevõtuks, järgmistel tingimustel:
 1. projekti tulemusel on CO₂-heide või CO₂-ekvivalent väike või võrdub nulliga ja/või energiatõhusus suur;
 2. projekt peaks olema kavandatud nii, et see vastaks vähemalt I liites sätestatud heitenormidele; ning
 3. sätestatud tingimusi laiendatakse ainult projekti käigus ettetulevate konkreetsete finantsraskuste lahendamiseks ja need põhinevad iga projekti rahalistel vajadustel ning konkreetsetel turutingimustel.
 - c. I liites projektiklassis 1 loetletud toetuskõlblike sektorite lepingute puhul sätestatakse käesolevas sektorileppes finantseerimistingimused, mida kohaldatakse sellise riiklikult toetatava ekspordikrediidi suhtes, mis on seotud sektorileppe I liites projektiklassis 1 loetletud toetuskõlblike sektorite lepingutega:

1. täielike taastuenergiajaamade või nende osade ekspordiks, kaasa arvatud kõik koostisosad, seadmed, vahendid ja teenused (sealhulgas töötajate koolitamine), mida on otseselt vaja selliste jaamade ehitamiseks ja kasutuselevõtuks;
 2. olemasolevate taastuenergiajaamade moderniseerimiseks, kui jaama kasutusega pikeneb tõenäoliselt vähemalt määratava tagasimakseperioodi võrra. Kui see kriteerium on täitmata, kohaldatakse kokkuleppe tingimusi.
- d. Käesolevat sektorilepet ei kohaldata selliste väljaspool energiajaama krundi piire asuvate objektide suhtes, mille eest vastutab tavaliselt ostja, täpsemalt veevarustus, mis ei ole energiatootmisjaamaga otseselt ühendatud; kulud, mis on seotud maaparanduse, teede, ehituslinnakute, elektriliinide ja jaotlatega ning kulud, mis tulenevad ametlikust heakskiitmise korrast ostja riigis (nt krundikasutusluba, ehitusluba), välja arvatud:
1. juhul, kui jaotla ja energiajaama ostja on üks ja sama isik ning leping sõlmitakse seoses kõnealuse energia algse jaotlaga, ei tohi algse jaotla tingimused olla soodsamad kui taastuenergiajaama tingimused ning
 2. tingimused, mida kohaldatakse alajaamade, transformaatorite ja vähemalt 60kV pingega ülekandeliinide suhtes, mis asuvad väljaspool taastuenergiajaama krundi piire, ei tohi olla soodsamad kui taastuenergiajaama tingimused.

[...]

II PEATÜKK: EKSPORDIKREDIITE KÄSITLEVAD SÄTTED

4. PIKIM TAGASIMAKSETÄHTAEG

I liites loetletud sektorite lepingute puhul on riiklikult toetatava ekspordikrediidi pikim tagasimaksetähtaeg **25** aastat.

[...]

III PEATÜKK: MENETLUSED

5. EELNEV TEATAMINE

- a. Osaline, kes kavatseb anda toetust kooskõlas käesoleva sektorileppe sätetega, teatab sellest enne nõusoleku andmist vähemalt kümme kalendripäeva ette kooskõlas kokkuleppe punktiga 45.
- b. Sellised teated sisaldavad projekti põhjalikumalt kirjeldust näitamaks, kuidas projekt vastab toetuse kriteeriumidele, mis on sätestatud käesoleva sektorileppe punktis 1 või 2.
- c. Projektide puhul, mida toetatakse kooskõlas käesoleva sektorileppe II liitega, peab selline teade sisaldama teavet kohaldatavate tehniliste või toimumisstandardite ning heite eeldatava vähendamise kohta.
- d. Kooskõlas käesoleva sektorileppe II liitega toetatavate projektide puhul sisaldab selline teade sõltumatu kolmanda isiku poolse läbivaatamise tulemusi.

IV PEATÜKK: JÄRELEVALVE JA LÄBIVAATAMINE

6. EDASINE TÖÖ

Osalised nõustuvad vaatama läbi järgmised küsimused:

- a. Tähtajaga korrigeeritud riskipremiad.

- b. Tingimused vähe saastavatele / suure energiatõhususega fossiilkütuseid kasutavatele elektrijaamadele, sh süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise valmiduse määratlus.
- c. Netonullenergiahooned.
- d. Kütuselemendiga seotud projektid.
- e. Heitestandardid.
- f. Heitkoguste arvestus ja aruandlus.
- g. Vähese heitega veetransport.

7. JÄRELEVALVE JA LÄBIVAATAMINE

- a. Sekretariaat annab käesoleva sektorileppe rakendamisest aru kord aastas. Selles aruandes dokumenteeritakse kokkuleppe artikli 45 kohase mis tahes arutelu tulemused. See sisaldab kokkuvõtet avaldamiseks.
- b. Osalised vaatavad korrapäraselt läbi käesoleva sektorileppe reguleerimisala ja sätted. Suurema kindluse huvides toimub läbivaatamine 2028. aasta lõpuks või pärast 50 kliimamuutuste sektorileppe tehingu toimumist, olenevalt sellest, kumb toimub varem. Läbivaatamine põhineb teavitamisprotsessi käigus saadud kogemustel ning kliimaga seotud tehnoloogiate turutingimuste hindamisel.

I LIIDE: RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID KLIIMAMUUTUSTE LEEVENDAMISE PROJEKTIDE PUHUL

Projekti klass ja liik	Määratlus	Põhjendus	Standardid	Konkreetsed tähtajad
PROJEKTIKLASS A: Keskkonnasäästlik elektritootmine				
<i>[Hõlmab praeguse artikli 1 ja I liite täpset sisu ning elektri tootmist vesinikust.]</i>				
1. LIIK: Taastuenergia projektid ja energiatõhusus taastuenergia projektides	<i>Praeguste artikli 1 ja I liite kohaldamisala. Me ei näe ette, et see võiks olla lihtsalt koopia I liite lahtrist „Mõisted“, kuna rahastamiskõlblike projektide tegelik määratlus on esitatud artiklis 1, kuid sisuliselt teeme ettepaneku kajastada siin praeguste artikli 1 ja I liite kohaldamisala ilma sisuliste muudatusteta (st standard puudub, ei kohaldata) ja vormiliselt vajalike tekstimuudatustega.</i>			
2. LIIK: Taastuvallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest, sealhulgas saastevabast vesinikust toodetav elektrienergia	Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest, sealhulgas saastevabast vesinikust.	Vähese kasvuhoonegaaside heitega elektritootmine.	Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest on väiksem kui 100 g CO ₂ e/kWh. Olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused tuleks arvutada projektispetsiifiliste andmete põhjal, kasutades standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018, ja seda peaks kontrollima kolmas isik. Kas ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm; või käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
PROJEKTIKLASS B: Tervendamisprojektid fossiilkütuseid kasutavates elektrijaamades, fossiilkütuste asendamine				

[II liite projektiklassi A 1. liigi ja projektiklassi B täpne sisu. Me juhime tähelepanu sellele, et projektiklassi A 1. liigi ümbernumbrdamine peaks kajastuma kokkuleppe artikli 6 punktis c.]

II lisa projektiklassi A 1. liigi ja projektiklassi B sisu koopia.

Selgitused: Teeme ettepaneku jagada projektiklass A kaheks, et eristada selgelt süsinikdioksiidi kogumise, säilitamise ja kasutamise projekte kui selliseid (millel võib olla palju rakendusi mitte ainult energiasektoris, vaid ka tootmises, ning mis läksid üle uude projektiklassi D) ja fossiilkütustest elektri tootmisele keskenduvaid projekte (mille soovitame kõigil koondada sellesse uude projektiklassi B). EL märkis varem, et selles osas on vaja ajakohastada kehtivaid standardeid, kuid me saame praegu leppida kokku, et seda küsimust käsitletakse arutelude hilisemas etapis.

PROJEKTIKLASS C: Energiatõhusus

[II liite projektiklassi C täpne sisu.]

II liite projektiklassi C praeguse sisu koopia.

PROJEKTIKLASS D: CO₂ kogumine, säilitamine ja kasutamine

[Praeguse II liite projektiklassi A 2. liigi kohaldamisala. Siinkohal teeme ettepaneku ajakohastatud standardite kohta võtmaks arvesse asjaolu, et süsinikdioksiidi kogumine, säilitamine ja kasutamine on peamine kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise tehnoloogia paljudes tööstusrakendustes ning standardid ei tohiks keskenduda kogumise määrale, vaid kogumise tulemuslikkusele, mis tähendab, et süsinikdioksiidi kogumise, säilitamise ja kasutamise projektid peaksid olema rahastamiskõlblikud isegi siis, kui kogumismäär on madal. Uute kavandatud standardite põhjendus on see, et CO₂ leke võib vähendada süsinikdioksiidi kogumise, säilitamise ja kasutamise kui leevendusvõimaluse väärtust. Seepärast tuleks seiret stimuleerida poliitika kaudu.]

1. LIIK: Süsinikdioksiidi kogumise, säilitamise ja kasutamise projektid	Süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja/või säilitamise rajatiste ehitamine ja käitamine, sealhulgas tegevused, mis on otseselt seotud transpordi ja käitamiseks vajaliku taristuga, näiteks sõidukid ja laevad.	<i>II liite projektiklassi A 2. liigi praeguse sisu koopia.</i>	CO ₂ puhul, mis transporditakse kogumisrajatisest sissejuhtimiskohta, ei moodusta CO ₂ lekkeid rohkem kui 0,5 % transporditava CO ₂ massist. Kui tegemist on CO ₂ transpordi ja/või säilitamisega, on olemas asjakohased lekke tuvastamise süsteemid ja seirekava, mille kohta koostatavaid korrapäraseid aruandeid kontrollivad riiklikud ametiasutused või sõltumatu kolmas isik. CO ₂ geoloogiline säilitamine vastab standardile ISO 27914:2017.	<i>II liite projektiklassi A 2. liigi praeguse sisu koopia.</i>
--	---	---	---	---

PROJEKTIKLASS E: Elektrienergia salvestamine

1. LIIK: Elektrienergia salvestusrajatised	Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse elektrienergiat ja kust see tagastatakse elektri kujul. See hõlmab pumphüdroelektrijaamu.	Elektrienergia salvestamine võimaldab taastuvate energiaallikate laialdasemat kasutamist ja võrgunõudluse paremat haldamist.	Kui tegevus hõlmab energia keemilist salvestamist, vastab salvestusvahend (vesinik või ammoniaak) vastava toote puhta tootmise süsinikdioksiidi kogumise, säilitamise ja kasutamise standarditele.	25 aastat. [Arutatakse hiljem]
2. LIIK: Akude tootmine ja ringlussevõtt	Akude ja akukogumite tootmine nende kasutamiseks transpordis, energia paikse ja võrguvälise salvestamise eesmärgil ning muudel tööstuslikel otstarvetel. See hõlmab ka vastavate komponentide tootmist	Akud on olulised elektri salvestamise ja vähese CO ₂ -heittega transpordi võimaldajad.	Standard puudub. Ei kohaldata	25 aastat. [Arutatakse hiljem]

	(akude aktiivained, elemendid, korpused ja elektroonilised komponendid). Akujäätmete ringlussevõtt.			
PROJEKTIKLASS F: Vähese CO₂-heitega elektri ülekandmine ja jaotamine				
1. LIIK: Vähese CO₂-heitega elektri ülekandmine ja jaotamine	Vähese CO ₂ -heitega elektri ülekanderajatiste ehitamine, laiendamine ja käitamine. See hõlmab otseühendusi vähese CO ₂ -heitega toodetava elektri allikatega ja tervete võrkudega, kus keskmine süsteemi võrgutegur vastab viie aasta jooksul standarditele.	See toetab vähese CO ₂ -heitega energiaallikate suuremat kasutuselevõttu.	Vähese CO ₂ -heitega elektri allikad on määratletud kui taastuvad energiaallikad või kui elektritootmise kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui läviväärtus 100 g CO ₂ e/kWh, mõõdetuna olelusringi alusel. <i>[Nagu mainitud eespool ja meie dokumendis kolmanda energiapaketi kohta, oleme valmis arutama täiendavaid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.]</i>	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
PROJEKTIKLASS G: Saastevaba vesiniku tootmine, vesiniku ülekanne ja jaotamine ning vesiniku hoiustamine				
1. LIIK: Saastevaba vesiniku tootmine	Keskkonnasäästlikul viisil vesinikku tootvate rajatiste ja/või vesiniku tootmiseks vajalike seadmete ehitamine ja käitamine.	Vesiniku kestlik tootmine ja kasutamine on võimalus vähendada kasvuhoonegaaside heidet paljudes sektorites, eelkõige energeetika-, tootmis- ja transpordisektoris.	Tootmine vastab olelusringi kasvuhoonegaaside heitele, mis on väiksem kui 3 kg CO ₂ e ühe kilogrammi toodetud H ₂ kohta. <i>[Standardid tuleks korrapäraselt läbi vaadata. Selle võiks tähistada kui üldise läbivaatamisklausli osa.]</i>	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
2. LIIK: Vesiniku transpordivõrgud	Vesiniku või muude vähese CO ₂ -heitega gaaside (st taastuvatest energiaallikatest või saastevaba vesiniku tootmise standardile vastav) transpordi võrkude ehitamine ja käitamine. Maagaasivõrkude kasutusotstarbe muutmine 100 %-liselt vesinikule ja maagaasivõrkude moderniseerimine, mis võimaldab vesiniku ja muude vähese CO ₂ -heitega gaaside integreerimist (see tähendab, et suurendatakse vesiniku ja muude vähese CO ₂ -heitega gaaside segunemist süsteemis).	Vesiniku kestlik tootmine ja kasutamine on võimalus vähendada kasvuhoonegaaside heidet paljudes sektorites, eelkõige energeetika-, tootmis- ja transpordisektoris.	Tegevus hõlmab pihkumise avastamist ja kõrvaldamist olemasolevate torujuhtmete ja võrgu muude elementide puhul, et vähendada metaanilekkeid.	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
3. LIIK: Vesiniku ladustamine	Vesinikuhoidlate ehitamine, olemasolevate maa-aluste gaasihoidlate muutmine vesiniku hoidmiseks ette nähtud hoidlateks ja vesinikuhoidlate käitamine.	Vesiniku kestlik tootmine ja kasutamine on võimalus vähendada kasvuhoonegaaside heidet paljudes sektorites, eelkõige energeetika-, tootmis- ja transpordisektoris.	Rajatiste käitamisega seotud projektide puhul peaks rajatises ladustatav vesinik vastama käesolevas liites sätestatud saastevaba vesiniku tootmise standarditele.	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
PROJEKTIKLASS H: Vähese heitega tootmine				

1. LIIK: Saastevaba ammoniaagi tootmine	Ammoniaagi vähese heitega tootmine.	Edendada saastevaba ammoniaagi tootmist ja selle kasutusviise, mis võivad vähendada kasvuhoonegaaside heidet mitmes valdkonnas.	Ammoniaaki toodetakse käesolevas liites määratletud standardite kohaselt toodetud saastevabast vesinikust või võetakse rooveest taaskasutusse.	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
2. LIIK: Vähese heitega tootmine sektorites, kus heidet on raske vähendada (sealhulgas tsemendi-, raua- ja terasesektoris, alumiiniumisektoris)	Vähese heitega tootmine, sealhulgas täielikud tootmisrajatised ja nende osad, seadmete tamimine ning sellega otseselt seotud taristu ja teenused.	Motiveerida tootjaid minema üle kestlikele tavadele sektorites, kus heidet on raske vähendada.	EL teeb ettepaneku, et kõige madalama heitetasemega tootmiskäitiste kontrolliväärtuse alusel oleksid abikõlblikud järgmised tegevused ¹ : <u>Tsement:</u> a) halli tsemendi klinker, mille kasvuhoonegaaside eriheide on väiksem kui 0,722 CO ₂ ekvivalenttonni ühe tonni halli tsemendi klinkri kohta; b) hallist klinkrist saadud tsement või alternatiivne hüdrauliline sideaine, kui klinkri ja tsemendi või alternatiivse sideaine tootmisest tulenev kasvuhoonegaaside eriheide on väiksem kui 0,469 CO ₂ ekvivalenttonni toodetud tsemendi või alternatiivse sideaine tonni kohta. <u>Raud ja teras:</u> a) raud ja teras, mille puhul kasvuhoonegaaside heide, mida on vähendatud heitgaasi tootmisega seotud heitkoguse võrra, ei ületa järgmisi väärtusi, mida kohaldatakse tootmisprotsessi eri etappide suhtes: <ul style="list-style-type: none"> a. kuummetall = 1,331 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; b. paagutatud maak = 0,163 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; c. koks (v.a ligniidikoks) = 0,144 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; d. malmivalu = 0,299 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; e. elektriaraahjus toodetud legerteras = 0,266 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; f. elektriaraahjus toodetud süsinikteras = 0,209 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; b) teras elektriaraahjudes, milles toodetakse elektriaraahjus toodetud süsinikterast või elektriaraahjus toodetud legerterast, ning mille puhul terasejäätmete sisend tootetoodangu suhtes ei ole madalam kui 70 %	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>

¹ Kontrolliväärtused põhinevad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) võrdlusalusel, kus konkreetse toote tootmisel tekkiva kasvuhoonegaaside heite kontrolliväärtused tuletatakse 10 % ELi kõige tõhusamate käitiste keskmisest kasvuhoonegaaside heitemahukusest.

			<p>legeerterase tootmisel ja 90 % süsinikterase tootmisel.</p> <p><u>Alumiinium:</u></p> <p>a) primaaralumiinium, kui majandustegevus vastab järgmistele kriteeriumidele:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. kasvuhoonegaaside heide ei ületa 1 484 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni toodetud alumiiniumi kohta. b. Kasvuhoonegaaside kaudse heide keskmine CO₂-mahukus ei ületa 100 g CO₂e/kWh. Elektritarbimine tootmisprotsessis ei ületa 15,5 MWh tonni alumiiniumi kohta; <p>b) teisene alumiinium.</p> <p><i>[Standardid tuleks korrapäraselt läbi vaadata. Selle võiks tähistada kui üldise läbivaatamisklausli osa.]</i></p>	
PROJEKTIKLASS I: Heitevaba ja vähese heitega transport				
1. LIIK: Heitevaba transport ja seda võimaldav taristu.	Otseheiteta sõidukite pargid, sealhulgas maantee-, raudtee- ja veesõidukid ning selliste sõidukite käitamiseks vajalik taristu ² .	Üleminek otseheiteta ja vähese väljalasketoru heitega sõidukiparkidele on kliimamuutuste leevendamisel keskse tähtsusega.	<p>Liikuva vara väljalasketoru otsene CO₂-heide on null.</p> <p>Ainult kaubaveo puhul ei ole sõidukid, rongid, vagunid või laevad ette nähtud fossiilkütuste veoks ning taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks või ladustamiseks.</p>	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>
2. LIIK: Vähese heitega veetransport	Vähese heitega veesõidukid.	Üleminek otseheiteta ja vähese väljalasketoru heitega sõidukiparkidele on kliimamuutuste leevendamisel keskse tähtsusega.	<p><u>Sõitjatevedu sisevetel:</u> hübriid- ja kaherežiimilised laevad kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat.</p> <p><u>Kaubavedu sisevetel:</u> Laevadel on otsene (väljalasketoru) CO₂ heide tonnkilomeetri kohta, mis on arvutatud (või uute laevade puhul hinnatud) Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) välja töötatud energiatõhususe tegevusnäitaja (EEOI) alusel, mis on 50 % väiksem kui rahvusvaheliselt või muul tunnustatud standardil põhinev raskeveokite CO₂-heide keskmine kontrollväärtus.</p> <p><u>Kauba- ja reisijatevedu merel ja rannikuvetes, samuti laevad, mis on ette</u></p>	25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i>

2

Siia kuuluvad: Maanteetransport: elektrisõidukite laadimisseadmete ja vesinikutanklate ehitamine, ajakohastamine, hooldus ja käitamine. Raudteetransport: raudteetranspordi sektorileppes määratletud raudteetransporditaristu varad, samuti elektrifitseeritud raudteearne taristu ja sellega seotud allüsteemid, olemasoleva taristu elektrifitseerimine ja rajatised, mis on ette nähtud üleminekuks muudelt transpordiliikidelt otseheiteta raudteetranspordile. Veetransport: elektri laadimine ja vesiniku tankimine, taristu, mis on ette nähtud kai ääres seisvatele laevadele elektriga varustamiseks kaldalt, sadama enda otseheiteta toimingute tegemiseks, ning seadmed üleminekuks muult režiimilt otseheiteta laevadele.

			<p><u>nähtud sadamatoiminguteks, abitegevusteks ja eritoiminguteks:</u> hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat. Või laevad, mille energiatõhususe indeks (EEDI) on EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust.</p> <p><u>Maanteetranspordilt veetranspordile ülemineku võimaldamine:</u> Kui laevu kasutatakse üksnes ranna- ja lähimerevedudeks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele, piisab sellest, kui laevade otsene (väljalasketoru) CO₂-heide, mis on arvatud IMO EEDI abil, on 50 % väiksem kui rahvusvaheliselt või muul tunnustatud standardil põhinev raskeveokite keskmine CO₂-heide võrdlusväärtus.</p> <p><i>[Me teeme ettepaneku vaadata see projektiliik läbi 2025. aastal. Selle võiks tähistada kui üldise läbivaatamisklausli osa.]</i></p>	
<p>3. LIIK: Veetranspordi moderniseerimine ja ajakohastamine</p>	<p>Laevade moderniseerimine ja ajakohastamine, et vähendada heiteid.</p>	<p>Üleminek otseheiteta ja vähese väljalasketoru heitega sõidukiparkidele on kliimamuutuste leevendamisel keskse tähtsusega.</p>	<p>Laeva kütusekulu vähendatakse vähemalt 10 %, väljendatuna kütuse liitrites tonnkilomeetri kohta, ning seda näitab selgelt võrdlev arvutus. Moderniseeritud laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.</p> <p><i>[Me teeme ettepaneku vaadata see projektiliik läbi 2025. aastal. Selle võiks tähistada kui üldise läbivaatamisklausli osa.]</i></p>	<p>25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i></p>
<p>4. LIIK: Vähese CO₂-heitega lennujaamataristu</p>	<p>Vähese CO₂-heitega lennujaamataristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, mis on ette nähtud väljalasketoru CO₂-heiteta õhusõidukite käitamiseks, paikse maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu pakkumiseks seisvatele õhusõidukitele või lennujaama enda tegevuse otseste heidete nulltaseme saavutamiseks.</p>	<p>Üleminek otseheiteta ja vähese väljalasketoru heitega sõidukiparkidele on kliimamuutuste leevendamisel keskse tähtsusega.</p>	<p>Standard puudub. Ei kohaldata</p>	<p>25 aastat. <i>[Arutatakse hiljem]</i></p>